

Undervisningsplaner for Fjaltring Friskole 2019-20

Undervisningsplan, Storegruppen

Danskundervisningen i storegruppen er baseret på læsning, stavning, genreforståelse (herunder analyse) samt skriftlig fremstilling.

Læsning: Der læses hver dag i læsetiden, dvs. 20 minutter. Hver elev har en bog, der er på et for dem passende niveau. Der skal primært læses skønlitteratur i læsetiden. Undervejs i skoleåret kan der være tale om, at jeg giver "lektier" for i læsetiden, dvs. eleverne skal læse nogle tekster, som jeg har valgt. Dette vil især gøre sig gældende i de perioder, hvor vi skal læse "Nordlys for 7." og romanen "Slægtens offer". Vi læser ofte tekster højt i timen ikke blot i dansk, men også i eksempelvis biologi/geografi.

Stavning/tegnætning: Vi gennemgår hhv. Stav 6 og Stav 7 grundigt. Der lægges især vægt på, at eleverne kan reglerne for nutids-r, endelserne -ene og -ende samt flertals-r. Ligeledes skal eleverne kunne sætte komma efter den gamle kryds- og bolle metode, det forventes de at kunne, når de er i 7. klasse. De lærer også at sætte det nye komma. Af øvrig tegnsætning vægtes det, at man kan bruge kolon, spørgsmålstegn, udråbstegn, citationstegn og accenttegn. Vi træner de forskellige latinske udtryk for diverse ordklasser.

Genreforståelse: I løbet af skoleåret 2019/20 runder vi følgende genrer: Kortprosa, noveller, portrætsamtale, digte, romaner, nordiske sprog, artikler og krimi. I storegruppen kører vi en 2-årig cyklus, hvor vi det ene år kører mere moderne tekster, mens vi det andet år kører klassisk litteratur (fokus på danske tekster fra vikingetiden, middelalderen, oplysningstiden, romantikken/guldalderen til det folkelige gennembrud med fokus på forfattere som bl.a. Holberg, Blicher, Grundtvig og Aakjær).

Vi har i arbejdet med de mere "moderne genrer" stor fokus på analysedelen og det at læse mellem linjerne. Målet er, at eleverne har nogle forskellige redskaber til at kunne angribe en analyse af en roman, et digt, en novelle, en kortprosatext eller lignende. Vi laver analyseskemaer eller analysemodeller til de forskellige genrer.

Når vi har de historiske forløb hvert andet år, er der fokus på klassiske danske tekster, så eleverne får et indblik i dansk kulturhistorie set i et 900-årigt perspektiv. Klassisk dannelse i tråd med den Grundtvig-Koldske ånd.

Skriftlig fremstilling: Storegruppen har over skoleåret otte-ti (i skoleåret 2019/20 ni) større skriftlige opgaver, der dækker lige så mange forskellige genrer. I dette skoleår lyder opgaverækken således: kortprosatexter, essay, novelleanalyse, artikel, digte, diskuterende tekst, romananalyse (Slægtens offer), berettende eller beskrivende fagtekst, kriminovelle. De forskellige genrer er der blevet arbejdet med i de to ugentlige timer, hvor vi arbejder med litteratur/genrelære, og de skriftlige opgaver er derfor en form for "finale" i forhold til det, vi arbejder med på klassen. Der er en mængde krav til opgaverne, dette er beskrevet i opgavekompendiet, som eleverne har fået udleveret ved skoleårets begyndelse. Opgaverne er ligelig fordelt i forhold til fakta, fiktion og analyse.

Test: Eleverne testes to gange årligt – en gang i efteråret og en gang i foråret. Der testes i læsning og stavning, og formålet er at se, om eleverne rykker sig fremad, og hvis de ikke gør – hvor er det i så fald, vi skal sætte ind. Testene gennemgås til de to årlige skole/hjemsamtaler.

Mål: Vore mål for eleverne er, at de skal udvikle sig i en konstant opadgående kurve fra de kommer ind i storegruppen i 6. klasse, og til de forlader skolen som regel ved udgangen af 7. klasse. Målet er endvidere, at eleverne, når de kommer videre til den næste skole, er så godt klædt på fra min undervisning, at de kan få gode karakterer i danskfaget. Dvs. de skal kunne tackle de genrer, som de bliver præsenteret for, de skal have basis stave- og læsefærdigheder i orden, og de skal føle sig så stærke i analyse/tolkningsdelen af tekster, at de føler sig parate til at byde ind i mundtligt. Metoden til at nå dette mål er hele tiden at forlange seriøsitet og fuld arbejdsindsats fra eleverne i alle undervisningens aspekter, ALLE timer er vigtige. God gammeldags arbejdsdisciplin er nøgleordet!

Engelsktimerne i storegruppen hviler på læsning, mundtlighed og grammatisk indsigt.

Læsning: Vi læser højt hver uge, minimum en halv klokke. Eleverne læser bøger højt for hinanden, jeg overhører på skift de forskellige læsehold. Jo mere engelsk der kommer ud af munden på en, jo mere vænner man sig til at tale sproget... og så selv om man ikke selv har valgt ordene. Ordforrådet udvides, og mange engelske vendinger bliver en naturlig del af sprogbruget.

Mundtlighed: 95% af vores engelsktimer foregår på engelsk. Jeg forventer, at man taler engelsk indbyrdes og i fælles snakke – i det mindste må man gøre et forsøg, også selv om man ikke lige har en helt fiks og færdig sætning. Kun når der arbejdes med grammatik, er det tilladt at tale dansk – her skal man være sikker på, at forklaringen trænger ind. 3. persons -s i præsens og uregelmæssige udsagnsords bøjning skal gerne falde naturligt.

Grammatik: Vi kører efter et system, hvor vi tager grammatikken fra det helt basale og så kører fremad. Jeg opdeler eleverne efter niveau, således at de hurtige kan rykke hurtigt frem, og således de knap så hurtige kan få lidt mere tid til at forstå, hvordan tingene hænger sammen. Der er mange oversættelsesøvelser undervejs, vi skriver sætningerne på tavlen, således man kan byde ind med kommentarer, rettelser og spørgsmål. Det forventes, at man selv stiller spørgsmål, hvis man har et andet resultat end det, der står på tavlen, for her er der mulighed for at komme til bunds, hvis man har lavet en fejl, eller hvis man har en supplerende løsning. Der er rigtig meget rugbrødsarbejde i grammatiktimen, til gengæld er der mulighed for at komme helt til bunds i den engelske grammatik.

Ellers: Vi kører også med systemet Easy Street, hvor der er plads til både mundtlige, skriftlige samt projektopgaver. I Easy Street er der lære om kulturelle forhold i især Storbritannien og USA. BBC Learning anvendes også i undervisningen (Shakespeare speaks). I slutningen af 7. klasse kommer der engelske stile.

Målet: Eleverne fra Fjaltring Friskole skal være klædt godt på i forhold til grammatik, således de kan alt det, der skal til, for at deres engelsklærer i 8. klasse bliver glad og tilfreds. Eleverne skal turde tale engelsk, og deres oplæsning af engelske tekster skal falde naturligt.

Tysktimerne i storegruppen – her lægges vægt på læsning, forståelse, så meget mundtlighed som muligt samt et højt grammatisk niveau.

Læsning og forståelse: Vi træner ugentligt højtlesning, hvor vi i plenum læser højt fra bøger (Alles Klappt) og andre tekster. Udtale og oversættelse er vigtige elementer i højtlesningen. Herved udvides ordforrådet og ”øret” trænes i forhold til det tyske sprog. Vi ser endvidere tyske småfilm (Youtube, Deutsche Welle o.l.) for at træne øret i at lytte til tysk.

Mundtlighed: Den evige udfordring. "Jeg kan ikke tale tysk", siger mange. Ofte handler det måske om, at man sammenligner sig med det mundtlige niveau, man har i engelsk. I tysk træner vi det at svare i hele sætninger, således at man får sat både udsagnsled og grundled på et svar.

Grammatik: Den tyske grammatik gennemgås meget grundigt, og der er mulighed for at komme meget langt (eksempelvis ordstilling i bisætninger, personlige stedord, de fire kasus nominativ, akkusativ, genitiv og dativ, bøjninger af regelmæssige og uregelmæssige udsagnsord, forholdsord styret af akkusativ og dativ m.v.). I år kører vi to hold delt efter niveau, således at alle har mulighed for at få så meget som muligt med. Nøgleord: Grundighed og høj disciplin i rugbrødsarbejdet. Gode tyske kerneværdier, med andre ord.

Målet: Målet er at bringe eleverne så langt som overhovedet muligt – også selv om det måske ligger ud over det, man kender fra fælles mål; målet er, at eleverne er så stærke på det grammatiske/skriftlige plan, at de kan bruge den skriftlige forståelse som et godt afsæt til den videre tyskundervisning. I øvrigt kan grammatiklæren også bruges i andre sprogfag, således man har en god basis i forhold til grundvilkårene i enhver ny sproglære, uanset om man skal lære spansk, italiensk, fransk, latin eller lign.

Bio-Geo:

Bio-geo i storegruppen kombinerer biologi og geografi og dækker over en to-årig periode de områder, der omtales i fælles mål. Der skelnes ikke mellem, om de forskellige emner tilhører faget biologi eller faget geografi, da de oftest er bundet tæt sammen.

Dette skoleår lægges der vægt på følgende temaer, der køres over flere uger: Danske fortidsdyr, dyrelivets historie, de første mennesker, globale økosystemer, hvirveldyr og klima. Vi har også nogle enkeltstående timer, hvor der sættes fokus på enkeltstående fænomener, eksempelvis fotosyntese.

Sidste år var der fokus på landskabsdannelse, herunder istid, Danmarks undergrund og pladetektonik, kortlære (kontinenternes lande og byer), vandets kredsløb (ressource og spildevand) samt ernæring (krop og kost).

I undervisningen veksles mellem masser af læsning (teori og baggrund), projektarbejde med fremlæggelser, konkrete opgaver, undersøgelser i form af simple forsøg samt interviews, udvalgte filmklip samt notatarbejde og arbejde med grafer/statistikker/tidslinjer og andet, der kræver aflæsning. 5. klasse deltager i indeværende skoleår i undervisningen og er med på de præmisser, en 5. klasse kan være med på, men undervisningen er tilrettelagt efter 7. klasse. Eleverne i 7. klasse ventes at gå foran og være "vejvisere" i forhold til, hvordan man forventes at arbejde, når man deltager i undervisningen i storegruppen.

Undervisningen er planlagt ud fra Fælles Mål i biologi og geografi.

Undervisningsplan, mellemgruppen

Tysk i 5. klasse:

Et mål er, at vi kan spille julebanko med tallene fra 1-90. Farverne skal læres, og man skal kunne præsentere sig selv, herunder sin familie og sin påklædning. Vi tager udgangspunkt i Pirana, hvor der opøves forskellige paratorde. Eleverne skal med hjælp fra mig lave små sætninger, og vi skal læse korte tekster, så eksotiske lyde og bogstaver som ü, ä, ö, sch, ei, ss og v automatiseres.

Undervisningsplan, lillegruppen

Dansk:

I dansk i lillegruppen er der fokus på læsning, stavning (børnestavning OG traditionelle staveregler), at skrive løs samt kendskab til forskellige genrer og forfattere.

Læsning: Læsning er meget vigtigt! Der skal læses hver dag i læsetiden, jeg (Fie) holder øje med, at hver elev læser bøger, der er passende i forhold til hans/hendes niveau. Om onsdagen bliver der en del oplæsning i de to dansktimer, hvor der er fokus på litteratur. Alle elever får lov at læse højt hver onsdag. Eleverne skal gerne selv kunne læse opgaveformuleringer i deres arbejdsbøger. Målet for 0. klasse er, at de ved udgangen af dette skoleår kan læse små, lydrette ord.

Stavning: Børnestavning er fortsat tilladt i et vist omfang i 2. og 3. klasse. Der vil dog i løbet af skoleåret blive mere fokus på retstavning. Retstavningsregler arbejder vi med i Stav 2 og Stav 3, og vi har samtidig diktater hver anden fredag, hvor der er forskellige temaer (som stumme bogstaver, udsagnsords endelser, dobbeltkonsonanter og lign. Diktaterne er med hele sætninger, således paratord og tegnsætning bliver en naturlig del af det at skrive. Et meget konkret mål er, at paratord (som eks. sagde, havde, nogle m.v.) er på plads ved udgangen af tredje klasse. 0. klasse får bogstavlæring bl.a. gennem Daglig Dosis og Stav.

Skrivning: Målet med skriv løs-opgaverne er at få børnenes skrivelyst i spil. De skal skrive fra hjertet, og de skal ikke være bundet af alt for mange regler. Dog er basisreglerne i begyndelsen af skoleåret, at man skal sætte punktummer og begynde med stort efter punktum. I løbet af skoleåret bygges på i forhold til krav, eksempelvis krav om at egennavne skal skrives med stort. Et andet mål er at have fokus på orden i det skriftlige produkt. For 0. klasse gælder, at de skal kunne skrive både små og store bogstaver samt småord (evt. små sætninger), når skoleåret slutter.

Genre- og forfatterkendskab: I løbet af skoleåret kommer 2. og 3. klasse gennem deres arbejde via bl.a. Halfdan Rasmussen, Astrid Lindgren og Kim Fupz. Vi skal læse bl.a. Nordlys for 2., Nordlys for 3., Pistoler og chokolade, Otto er et næsehorn og Helge der ik' ku' vælge. Vi skal også arbejde med fagtekster. Vi laver mini-analyser og fortolkninger undervejs.

Test: Der køres læse- og staveprøver i efteråret og igen i foråret. Prøverne kan bruges af læreren som et hjælperedskab til at finde ud af, om der er huller i elevens kundskaber. Prøverne gennemgås med forældrene til skole/hjem samtalerne.

Mål: Eleverne skal komme så langt som overhovedet muligt! De faglige mål ligger implicit i børnenes engagement. Lillegruppen er meget arbejdsivrig, og der bliver tonset igennem i samtlige de 60 minutter, en lektion varer. Arbejdstempoet og engagementet skal holdes gennem hele skoleåret, og målene bliver sat derefter. (Sidste skoleår sad den daværende 1. og 2. klasse med SL 60 læseprøver, som de klarede med bravur.)

Dansk 5. klasse:

Undervisningen følger undervisningsministeriets færdigheds- og vidensmål.

Formålet med danskfaget er at fremme elevernes oplevelse og forståelse af litteratur og andre æstetiske tekster, fagtekster, sprog og kommunikation som kilder til udvikling af personlig og kulturel identitet. Faget skal fremme elevernes indlevelsesevne og deres æstetiske, etiske og historiske forståelse.

Stk 2. Eleverne skal i dansk styrke deres beherskelse af sproget og fremme deres lyst til at bruge sproget personligt og alsidigt i samspil med andre. Eleverne skal udvikle en åben og analytisk indstilling til samtidens og andre perioders og kulturers udtryksformer. Eleverne skal i faget dansk udvikle deres udtryks- og læseglæde og kvalificere deres indlevelse og indsigt i litteratur og andre æstetiske tekster, fagtekster, sprog og kommunikation.

Stk 3. Eleverne skal i dansk have tilgang til de skandinaviske sprog og det nordiske fællesskab.

Rammerne

Rammerne for dansktimerne er 4x60 min. pr. uge + 5x20 min. pr. uge til læsetid.

På mellemtrinnet fokuserer vi på at kunne arbejde både selvstændigt og sammen med andre. Det har stor betydning for planlægning og gennemførelser af timerne, at der ikke er mange elever i klassen. Der er god tid til at hjælpe og støtte alle eleverne, men det kræver også meget af hver enkelte elev, som er rigtig meget på i timerne. Alle eleverne i klassen har to arbejdspladser, både en plads som vender frem mod tavlen og en arbejdsplads, som vender ud mod klassens vægge. Klassens indretning er vigtig, fordi flere af eleverne har brug for ro, når de skal koncentrere sig og arbejde alene.

Eleverne arbejder godt med projektrelaterede opgaver, og derfor er det en målsætning at både dansk- og engelsktimerne, så ofte som muligt flyttes ud i skolens nærmiljø. Eleverne trives rigtig godt, når de er ude, hvor der er luft og plads. Her fungerer de godt socialt og deres samarbejdsevner er gode.

Fokuspunkter

I 4. klasse arbejdede eleverne analytisk med personkarakteristik, miljøbeskrivelse, tid og sted samt novellers komposition, i år arbejdes der mere intensivt med forskellige genrer. Gennem kendskab til flere genrer, skrues der op for højere forventninger om det skriftlige udtryk og læsningen. Eleverne skal arbejde med eventyr, breve, digte, invitationer, noveller, reklamer, reportage og billeddokumentation.

Desuden lægges der vægt på korrekt anvendelse af talesproget i den daglige undervisning. Dette understøttes af, at der ved højtlesning lægges vægt på velvalgt udtryk og fortællerstemme. Eleverne skal arbejde med kommunikation gennem mundtlige og skriftlige fremlæggelsesformer. Det være sig både gennem noveller, lyrik, illustrationer, drama og elektroniske redskaber.

Der arbejdes målrettet med, at eleverne oparbejder tempo og udholdenhed i både håndskrift og maskinskrift.

I grammatik er der fokus på ordklasser, vokalforveksling, konsonantfordobling, stumme bogstaver og sammensatte ord.

Hver dag læser eleverne 20 min. i skolens fælles læsetid. Her lægges der vægt på, at de læser skøn- og faglitteratur der passer til deres niveau. Eleverne må ikke læse tegneserier, da vi ønsker de skal læse sammenhængende tekster. Læsningen kan også være læselektier, som skal bruges til analyse og fortolkning eller som baggrundsstof til temaer indenfor dansk og andre fag. Det skal være på dansk.

I julemåneden læser vi sammen et hovedværk. Læsningen heraf bliver både individuelt og i fællesskab. I foråret vil der blive arbejdet med et forfatterskab af Bent Haller.

I en almindelig uge vil ca. 2x 60 min. pr. uge blive brugt til litteratur- og analysearbejde og ca. 2x60 min pr. uge vil blive brugt til stave-, skrive- og grammatikøvelser.

Tema – mandag og tirsdag (onsdag)

Materiale: Fandango, Billedstund, Pegasus, Tankestreger i kombination med lærerens egne opgaver.

Uge 36-39: Fabler og Eventyr:

Uge 40: Peru - myter.

Uge 43: Test, Børnehavesbesøg onsdag.

Uge 44-46: Lyrik - Digte og sangtekster.

Uge 46-47: Vi skriver lyrik.

Uge 48: Fremlæggelser og juleklip

Uge 49-50: Julen banker på døren. Hovedværk

Uge 2-5: Computerspil og skuespil.

Uge 6: Lave reklamevideo og plakat til Forårskoncerten

Uge 8-9: Billede- og medietid.

Uge 10: Lave plakater til Forårskoncerten.

Uge 11: Reportage- og billedokumentation af koncert

Uge 12: Billede- og medietid afsluttes.

Uge 13-14: Teateruger

Uge 15-16: Stav + test

Uge 17-18: Noveller: Bent Haller og hans forfatterskab.

Uge 19-20: Forfatterskab og skrive novelle

Uge 21: Lille projektuge

Uge 22: Få novelle tilbage

Uge 23: Forberede lejrskole

Uge 24: Lejrskole

Uge 25-26: Afslutte lejrskole og afslutte det vi mangler i dansk

Skrive-, stave- og grammatikøvelser – onsdag og fredag

Materiale: Stavbogen, Daglig Dosis, Pirana, håndskrivning, skriveopgaver.

MATEMATIK:

Formål for faget, Fælles Mål 2019:

Eleverne skal i faget matematik udvikle matematiske kompetencer og opnå færdigheder og viden således at de kan begå sig hensigtsmæssigt i matematikrelaterede situationer i deres aktuelle og fremtidige daglig-, fritids-, uddannelses-, arbejds- og samfundsliv.

Stk. 2. Elevernes læring skal baseres på, at de selvstændigt og gennem dialog og samarbejde med andre kan erfare, at matematik fordrer og fremmer kreativ virksomhed, og at matematik rummer redskaber til problemløsning, argumentation og kommunikation.

Stk. 3. Faget matematik skal medvirke til, at eleverne oplever og erkender matematikkens rolle i en historisk, kulturel og samfundsmæssig sammenhæng, og at eleverne kan forholde sig vurderende til matematikkens anvendelse med henblik på at tage ansvar og øve indflydelse i et demokratisk fællesskab.

Metode:

Matematikundervisningen er inddelt i 3 grupper, lillegruppe (0. til 3 kl.), mellemgruppe (4. og 5. kl.) og storgruppen (6. til 8. kl.)

Lillegruppe (0. kl. og 1. til 3. kl.)

I 0. kl. arbejdes der med at lære tal og arbejde med dem. Der er en meget legende tilgang til matematikken, som oftest kan ske i samarbejde med noget musik.

I 1. til 3. kl. arbejdes der ud fra materialet som hedder: PÅ OPDAGELSE I MATEMATIKKENS VERDEN. Dette er et værkstedsmateriale, som giver eleverne mulighed at arbejde eksperimenterende og værkstedsorienterede med matematikken. Materialet er inddelt i de tre overordnede emner: Tal, geometri og måling.

Mellem- og storgruppen (4. til 8. kl.)

I mellem- og storgruppen arbejdes der ud fra grundbogssystemet Kolorit. Der tages udgangspunkt i de enkelte kapitler, som er på hvert klassetrin. Computer og IT bliver brugt i det omfang, det passer til de enkelte emner.

I matematik på mellem- og storgruppen er der lektier for, hvad der svare til 30 til 45 minutter om ugen.

NATUR OG TEKNOLOGI

Formål for faget, Fælles Mål 2019:

Eleverne skal i faget natur/teknologi udvikle naturfaglige kompetencer og dermed opnå indblik i, hvordan naturfag bidrager til vores forståelse af verden. Eleverne skal i natur/teknologi tilegne sig færdigheder og

viden om vigtige fænomener og sammenhænge samt udvikle tanker, sprog og begreber om natur og teknologi, som har værdi i det daglige liv.

Stk. 2. Elevernes læring skal i vidt omfang bygge på deres egne oplevelser, erfaringer, iagttagelser og undersøgelser, som skal medvirke til, at de udvikler praktiske færdigheder, kreativitet og evne til samarbejde. Elevernes glæde ved at beskæftige sig med natur, teknologi, livsbetingelser og levevilkår samt deres lyst til at stille spørgsmål og lave undersøgelser både inde og ude skal vedligeholdes og fremmes.

Stk. 3. Eleverne skal udvikle forståelse af samspillet mellem menneske og natur i deres eget og fremmede samfund samt ansvarlighed over for miljøet som baggrund for engagement og handling i forhold til en bæredygtig udvikling. Eleverne skal gennem faget udvikle interesse for naturfag og teknologi samt tilegne sig naturfaglige kompetencer som grundlag for det videre arbejde med fagene biologi, fysik/kemi og geografi.

Metode:

Der er undervisning i faget Natur og Teknologi fra 0. til 3. klassesetrin. Undervisningen foregår ligeligt ude som inde, når vejret tillader det. Undervisningen er meget praktisk orienteret, men der vil også komme tilfælde, hvor eleverne skal præsentere noget teori for hinanden og for de ældre elever.

I undervisningen er der indlagt et dagbogsindslag, så eleverne for reflekterer over den undervisning, som de har været igennem, herunder vil vejrforhold også komme i tale.

FYSIK/ KEMI:

Formål for faget, Fælles Mål 2019:

Eleverne skal i faget fysik/kemi udvikle naturfaglige kompetencer og dermed opnå indblik i, hvordan fysik og kemi – og forskning i fysik og kemi – i samspil med de øvrige naturfag bidrager til vores forståelse af verden. Eleverne skal i fysik/kemi tilegne sig færdigheder og viden om grundlæggende fysiske og kemiske forhold i natur og teknologi med vægt på forståelse af grundlæggende fysiske og kemiske begreber og sammenhænge samt vigtige anvendelser af fysik og kemi.

Stk. 2. Elevernes læring skal baseres på varierede arbejdsformer, som i vidt omfang bygger på deres egne iagttagelser og undersøgelser, blandt andet ved laboratorie- og feltarbejde. Elevernes interesse og nysgerrighed over for fysik, kemi, naturvidenskab og teknologi skal udvikles, så de får lyst til at lære mere.

Stk. 3. Eleverne skal opnå erkendelse af, at naturvidenskab og teknologi er en del af vores kultur og verdensbillede. Elevernes ansvarlighed over for naturen og brugen af naturressourcer og teknologi skal videreudvikles, så de får tillid til egne muligheder for stillingtagen og handlen i forhold til en bæredygtig udvikling og menneskets samspil med naturen – lokalt og globalt.

Metode:

Der er undervisning i fysik/kemi fra 6. klassesetrin og fremefter. Undervisningen foregår ligevægtigt mellem teori og praktisk undervisning, når forholdene tilbyder det. Der tages rigtig meget udgangspunkt i hverdagen.

ENGELSK (lillegruppen, 1-3. kl.)

Formål for faget, Fælles Mål 2019:

Eleverne skal i faget engelsk udvikle sproglige, tekstmæssige og interkulturelle kompetencer således at de kan anvende engelsk nationalt og globalt i deres aktuelle og fremtidige liv. Eleverne skal udvikle deres nysgerrighed og bevidsthed om engelsk sprog og kunne vælge egnede sproglærings- og kommunikationsstrategier som grundlag for fremmedsprogsindlæringen.

Stk. 2. Eleverne skal, ved at anvende varierede arbejdsmetoder, it og medier, tværfagligt samarbejde og internationale kontakter, opnå oplevelse, fordybelse og virkelyst. Herved skal eleverne bevare lysten til at beskæftige sig med sprog og kulturer til fremme af deres alsidige udvikling.

Stk. 3. Eleverne skal arbejde med emner der belyser, hvordan mennesker tænker og lever i den engelsksprogede verden, så de bliver fortrolige med egen kultur i samspil med andre kulturer. Herigennem får eleverne mulighed for at udvikle deres forståelse for mennesker med forskellig kulturel baggrund og kan forberede sig til et liv i et globalt samfund.

Metode:

Engelsk i lillegruppen handler rigtig meget om at få en god tilgang til det engelske sprog. Der tages udgangspunkt i den enkelte elev, da niveauet kan være med stor adspredelse. Der arbejdes med grundlæggende ord og sætningsopbygning. Der ses også små engelsksprogede film.

HISTORIE

Formål for faget, Fælles Mål 2019:

Eleverne skal i faget historie opnå sammenhængsforståelse i samspil med et kronologiske overblik og kunne bruge denne forståelse i deres hverdags- og samfundsliv. Eleverne skal blive fortrolige med dansk kultur og historie.

Stk. 2. Eleverne skal arbejde analytisk og vurderende med historiske sammenhænge og problemstillinger for at udbygge deres forståelse af menneskers liv og livsvilkår gennem tiderne og opnå indsigt i kontinuitet og forandring.

Stk. 3. Elevernes historiske bevidsthed og identitet skal styrkes med henblik på, at de forstår, hvordan de selv, deres livsvilkår og samfund er historieskabte. Derved opnår eleverne forudsætninger for at leve i et demokratisk samfund

Metode:

Undervisning i historie foregår ved at læse tekster/ artikler og se film om de konkrete emner. Undervisningen tager udgangspunkt i ministeriets historiekanon., men andre emner kan også komme i spil. IT har en stor rolle i faget.

P-FAG: SLØJD OG BILLEDKUNST (lille- og mellemgruppen)

Metode:

Sløjd for lillegruppen handler om at få kendskab til forskellige typer træ og arbejde med træet i små konkrete emner. For mellemgruppen handler det om noget større opgaver, det kan være konkrete opgaver i træ, men også reparation af ting lavet af eller med træ.

Billedkunst for lillegruppen og mellemgruppen handler om at få kendskab til farver, og sammensætning af farver, samt arbejde med farver. Der vil blive lavet forskellige opgaver, som kan relateres til billedkunst; tegninger, malerier eller skulpturer.

Musik:

Musik hos os, er at dyrke glæden ved fællessang og instrumentlære.

Det er at blive præsenteret for forskellige genrer, at få overordnet kendskab til musikopbygning: Hvad er noder, hvad er akkorder, hvad er mol og dur.

Det er at få pulsforståelse ind gennem kroppen, i rytmeøvelser og sanglege. Og det er at blive præsenteret for store musiske kulturbærere.

Men allermest, er det et rum, til læring, erfaring og dannelse.

Lære at lytte. Lære at turde prøve. Lære at det er okay at fejle. Lære at eksperimentere.

Erfaring med, at det er fedt, når det lykkes. At man rykker sig, hvis man tager del i fællesskabet.

Dannelse: Forståelse for stemninger. Vigtigheden af, at lytte til hinanden. At man har ret til at blive hørt – og at det musiske, for nogen, kan være en vej til at vise sin stemme, holdning og mening.

Hos os gør medindflydelse sig gældende. I lillegruppen er eleverne, på skift, med til at lave program og stå for undervisningen. Hos de større elever, er der høj grad af medansvar – og de musikerfarne elever, hjælper de mindre erfarne, ved at vise akkorder og becifringer og opmuntre hinanden.

Det er en gave, at der via internettet er utallige muligheder for selv at dygtiggøre og udvikle sig musisk. Hos os, vil vi vække lysten til at lære og give eleverne troen på egne evner.

Idræt:

Alle elever på Fjaltring Friskole har idræt 1x60 min hver uge. Herudover bevæger de sig til morgensamling 2 gange om ugen. Lillegruppen 0.-3. klasse har idræt sammen, og mellem- og storegruppe 5.-8. klasse har idræt sammen.

I idrætsfaget lægges der vægt på at eleverne udvikler deres fysiske muligheder samtidig med, at de skal orientere sig i både rum, regler og mellem hinanden.

Målet er at eleverne lærer de grundlæggende fysiske muligheder, som følger med idræt, således de inspireres og motiveres til at bevæge sig igennem hele livet. Det være sig fysisk udholdenhed, motoriske færdigheder, evnen til at koordinere, styrke, bevægelighed, mod, erfaring med og kendskab til hvordan kroppen reagerer ved fysisk udfoldelse, selvværd og selvtillid og nysgerrighed.

At bevæge sig sammen med andre kræver også, at der arbejdes med samarbejde, hensyn, rummelighed, det at vinde og tabe, at lytte til, forstå og omsætte informationer til fysik og social handling, acceptere regler, og give efter når noget føles forkert eller uretfærdigt. Idræt er på mange måder en praktisk tilgang til at mærke og forstå, hvad forpligtende fællesskab og demokratisk dannelse indebærer og er. Idræt er derfor et fantastisk redskab til at arbejde med almen dannelse af det hele menneske.

Grundlæggende fysiske færdigheder som at kunne trille, krybe, kravle, løbe, hoppe/springe, kaste og gribe, er afgørende for at eleverne med glæde og tillid kan deltage i idræt. Mange børn har "huller" i deres grundlæggende fysiske færdigheder, og derfor indgår disse færdigheder så ofte som muligt i de ugentlige idrætstimer. Er man utryk eller utrænede i de grundlæggende færdigheder, er det svært at koordinere øvelser, hvor de indgår. Det kan være meget krævende, svært og uoverskueligt at indgå i et spil eller en leg, hvor der ud over fysiske færdigheder kræves, at man skal orientere sig i rummet, efter regler og med andre mennesker.

Endnu et område, som der er fokus på at arbejde med, er idrættens mulighed for at afslappe, afspænde, koble fra. At glemme tid og sted og muligheden for at stemple ud. Nutidens mennesker og dermed også vores elever, har brug for redskaber til at koble fra og "logge af". Dette med henblik på at lære at være i nuet. Her er idræt og bevægelse en fantastisk mulighed i sig selv, men en ekstra dimension er mødet med afspænding og yoga. Hertil har vi købt en gymnastik/yoga måtte til hver elev. Måtterne er også perfekte til baner, huler, akrobatik, styrke, stafetter og div. Lege.

Lillegruppens store temaer i dette skoleår er: Cirkus, kids volley og andre boldspil, atletik, gymnastik, dans, spring og sansemotoriske baner/opsætninger. I disse temaer indtænkes hele tiden de grundlæggende fysiske færdigheder. I lillegruppens timer sørger vi også for at forberede eleverne til frikvarterernes aktiviteter som fx rundbold, stikbold og høvdingebold.

Mellem- og storegruppen skal dette skoleår arbejde med atletik, boldspil, gymnastik/spring og fysisk træning. Som forberedelse til elevernes senere timer i idræt, skal eleverne på skift hjælpe med at planlægge, gennemføre og evaluere idrætsundervisningen. Med til denne del hører timens opbygning, indhold og form samt måden dette kommunikeres og organiseres på.

Fællessamlinger:

På Fjaltring Friskole har vi samlinger 5 dage om ugen. Samlingerne er for alle elever. Mandag til torsdag har vi morgensamling fra 8.05 til 8.40. Om fredagen har vi fællessamling fra 12.30 til 13.30.

Mandag og onsdag har Lone vores dygtige, sjove og inspirerende *musik, støtte og Leg og Lærings*-lærer, morgensamlingerne. Lone formår at sætte en helt unik stemning, når hun spiller, synger og sætter ord på de temaer hun arbejder med. Lone inddrager eleverne i morgensamlingerne, så de tager ansvar og lever sig ind i både fortællinger og sang. Tirsdag og torsdag har skolens skoleleder Ane morgensamlingerne. Her synges der også, men fokus ligger hovedsagelig på leg og bevægelse. Ane har indtil hun blev ansat som skoleleder arbejdet som efter- og højskolelærer. Gennem 20 år har hun oparbejdet viden om og erfaringer med, hvad lyst og mod til fysisk bevægelse betyder for menneskets selvværd og motivation. Krop og ånd spiller tæt sammen, og målet er, at eleverne i fællesskab og med krop og bevægelse skal udfordre sig selv og hinanden på så mange forskellige måder som muligt.

Fredagssamlingen ligger som den sidste time inden vi holder weekend. Vi synger sammen, laver oplæg og fremvisninger for hinanden, leger og bevæger os sammen og så samler vi op på ugen der gik. Sammen gør vi også skolen klar til den kommende uge, ved at rydde op og gøre rent.

Målet med samlingerne er at skabe et læringsrum på tværs af klassetrin. Til samlingerne er der mulighed for at arbejde med og tale om alt mellem himmel og jord. Eleverne skal føle, at der er tid til at fortælle og tale uanset alder og køn. På samlingerne fremlægger og viser eleverne det de arbejder med for hinanden. Eleverne inddrages i samtaler om, det der rør sig i både store og små sammenhænge, det de undrer sig over, det gode fællesskab og hensynet til deres omgivelser og andre mennesker. Heri ligger det grundtvigianske og den demokratisk dannelse.

Ud over vores samlinger, samles både lærere og elever hver dag og spiser madpakker i skoles køkken. Her er den hyggelige samtale i fokus, og der er mulighed for at give fælles beskeder til alle. Eleverne er dukse på tværs af klasserne, det skaber et godt sammenhold og eleverne tager ansvar og bliver hinandens rollemodeller. At have mad og undervisning adskilt har desuden medført, renere klasseværelser, færre skraldespande at tømme, mindre uro på klassegangen, mere kvalitetstid sammen med voksne og mere tid og ro til at alle får spist nok.